

Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSŐS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

== SZERKESZTI ==

Dr. BOROS GYÖRGY.

TARTALOM:

A szerkesztő asztaláról	133		
Dávid Ferencz ünnepe	135		A vallás és az ember. Pénzes Mi-
Az Andések Krisztusa Perczelné			hálné szül. Simó Mária
K. Fl.	136		Imádkozz Z. S.
A Genfi utról. Ürmössy Miklós..	140		Egyházi és iskolai mozgalmak ..

Blouz, alj, ponyola, női divat-cikkek, rövidárúk és női kézimunkák legelőnyösebben és :: legolcsóbban ::

Sipos Jenő
Kolozsvár Mátyás-téri áruházában szerezhetők be.

Vidékre választásul is küldök. —
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Telefon szám: — 720. —

Alföldi dolgok.

Az egyházi élet vizének a tüköre nem mindig sima. Néha szél kavarja föl még a mélységeket is. Néha futó vihar zavarja meg csöndjét. Néha pajkos fiuk dobálnak beléje apró köveket, mert tetszik nekik hogy olyanforma gyűrűcskék alakulnak utána mintha nagy vihar bántaná.

Még arra is van eset hogy ebbe a vízbe olyanok ugranak bele, a kik nem tanultak uszni, s kapkodásukkal és vergődésükkel fölriasztják a közelben levőket.

Füzesgyarmaton ilyesmi történhetett, mert a Sárreți Ujságban a tavasz óta többször esett szó egy ifju tanítóról, a ki néhány év óta ott az unitárius iskolát vezeti s a lelkészt némely dolgokban helyettesíti. Ez az ifju keresztül akarta uszni az egyház tavát, s mert elfeledte hogy csak a korláton belül volt szabad mozognia, elveszítette az egyensúlyt és sülyedni kezdett. A ref. egyház ottani vezetői, közelben lévén, megmutatták neki a mentő csónakot, de csak akkor küldötték utána a mikor a hitét megtagadta.

Ez az eset annyira föltűnő volt, hogy a „Sárreți Ujság“ ref. vallásu szerkesztője állást foglalt az ellen hogy a füzesgyarmatiak magok közé fogadják és fizetéshez juttassák. Ez ifju tanító szépen kezdette volt pályáját, megis nyerte a hiveket. Megörökítette nevét a füzesgyarmati unilárius templom és egyházközség ismertetésével. De igen gyengének bizonyult a nagyobb dolgok elviselésére. A dicsőség elkábitotta fejét, s azután erejét fölül muló és állásával össze nem férő lépéseket tett.

Egy haszna volt a tanító miatti vesződségnek. Sürgősen kellett szervezni a papi állást. Taar Géza lelkészjelölt pár hónap alatt szépen uj irányba terelte az egyház dolgait. Azután Kiss Sándor akadémia lelkészjelölt vette kezébe. Neki kellett megkísérelni a hékehelyreállítását s ő alatta dönt el a tanító sorsa úgy a mint fönnebb jelezve van.

Hogy a füzesgyarmati helyzetet mindenki megítélhesse „Titokzatos események“ cim alatt egy füzetbe foglalva, Kiss Sándor elmondja mik és hogy történtek. Szépen méltányolja a földművelő munkás emberek gondolkozását és kितartását. Megmagyarázza mi a különbség a hit és az egyház között s ki nevezhető hitelhagyottnak.

Ifju lelkész barátunk elismerést és méltánylást érdemel azért a higgadt megfontoltságért a melyel e füzetet írta. Mind azok a kik az egyházi élet iránt érdeklődnek érdekes olvasmány-nak fogják találni. Minthogy a közügy érdekében készült igen helyes dolgot tesznek, a kik egy pár füzetet megrendelnek. Egy füzet ára 60 fillér.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

Kiadja:
A DÁVID FERENCZ-EGYLET.

Szerkeszti:
Dr. BOROS GYÖRGY

Előfizetési ára: 2 k. 40 fillér. Egy szám ára: 24 fillér. Egyleti tagok, 5 évi kötelezettség-
gel, egy évre 2 koronát fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyll. pénztár-
nokhoz küldendő Kolozsvárra. — Hirdetések
jutányos árban fölvetetnek. — Kéziratokat
nem adunk vissza.

A szerkesztő asztaláról.

Theologiai intézetünk életében 1909 nevezetes esztendő lesz. Az intézet tovább fejlesztése ügyét az Intézet bizottsága a múlt évben terjedelmes fölterjesztésben szorgalmazta az E. Fő Tanácsnál. Az egyházköröket kihallgatta a Fő Tanács. Ezek lelkesen csatlakoznak az ügyhez. Most már remélni lehet hogy négy rendes és önálló tanári szék fog szerveztetni s egy része már most beállítatik. Bizony hosszú idő és sok panasz előzte meg ezt az eredményt. 1847-ben önállósított a theologiai intézet két éves tanfolyammal, azután kibővült háromra és négyre, de önálló rendes tanára mindig csak egy volt. A tanítást a püspök, a kolozsvári papok és a gymnasiumi tanárok kisegítésével végezték. Reméljük hogy most már illőképen befog helyezkedni a felsőbb tanintézetek közé.

Unitárius Theologiai Akadémia lesz ezentul a Papnevelő Intézet neve. Ez haladást és erősödést jelent. Négy rendes tanára és segédtanárai lesznek. Nemcsak benn, hanem kifelé is sok jót várunk a főtanácsi határozattól.

*

Augustinovich Pál, Berde Mózsza, Kovács Dénes és Dersi János nagy jóltevőink lelke az unitárius egyház kormányozó háza fölött szállong. Kérdezik vajjon hibáztak-e vagy jót cselekedtek midőn a magyar földből egy-egy jó darabot leszögeztek egyházuknak, hogy hasznát élvezzék a tudomány és a hit muzsái. A múlt évi főtanácsi gyűlés döntetlenül hagyta ezt az égető kérdést. Reméljük hogy az idén immár lefognak csendesedni a kedélyek is, a lelkek is, s nem lesz okunk szemrehányásra hogy hűtlen sáfárok voltunk a reánk bizottakban.

*

Az egyházi nagyhét gyorsan közeledik, s midőn lapunk napvilágot lát immár itt is lesz. A főtanácsi bizottság előjáró munkája több ízben szerzett élénkséget és hevületet. A főtanácsi gyűléseknek most is lesz bő tárgyük. Első helyen érdekeli a nagy közönséget az állami segély szép összegének jó fölhasználása. Az egyházkörök és az E. K. Tanács föl fogása pompásan összetalálkozott. Számos helyre és sok irányba eljut a segítség. Hisszük hogy a föl szabadult erők új és ható életet fognak kezdeni.

*

Mint hogy Mozes patriárkával még a legvénebb rabbi s annak a századik s még ötszázadik előde sem találkozott, kénytelenek az írásokra támaszkodni, ha tudni akarnak valamit a hires ősről. Ám de itt is az a baj, hogy nemcsak a Mózes írása, hanem még az 500-ik utódáé is elveszett. Mit tehet hát a tanulni vágyódó utód, elmélkedik, okoskodik, találgat s rá fogja hogy „akkor éppen úgy volt,“ „csak is ugy lehetett“ „ugy kellett lennie.“ Nagyon valószínű hogy a teljes való soha ki nem derül, de a munka nem vész kárba, mert a vizsgálódás erősíti az elmét, növeli a régiek iránti tiszteletet, s ma ez is nagy eredmény.

*

50.000 elhagyott gyermeket mentett meg a magyar állam. Mészáros Andrásnak hívják azt a szerencsés szerencsétlen kis fiút, a kinek anyja meghalt, atyja teljesen elszegényedett, s a kis, jól fejlett négy éves gyermek kenyér és gondozó nélkül maradt. A budapesti gyermekmenhelybe beiktatták a kis fiút, s szerencséjére éppen az 50.000-ik ő volt. Ezzel országoshirűvé lett. A gyermekmenhelyek jótékonyágát talán fölösleges hirdetnünk.

*

Lelki pásztor lehet a fel nem szentelt pap is. Mindenki a ki az embereket személy-válogatás nélkül szereti. Minden pillanatban nyílik alkalmá a lelkek gondozására. Ha valakit hatalmába kerített a harag, egy szelid tekintettel, egy jó szóval lecsillapítja és megszabadítja a gonosztól. Ha a gyermeket rossz tetten kapja, nem sajnál egy pár intő szót tőle. Ha a szerencsétlen útjába akad, nem kerüli ki, hanem a maga dolgát félre téve fölsegíti. Soha sem kell azt mondani hogy nem érdemes fillért adni, ha koronát nem adhatunk. A fillér, ha jókor és jó helyen adjuk, gyakorta többet ér a koronánál, mert ha nemis fedezi a szükségét, lelki bátorságot ad a szegénynek hogy bízzék mert jó az Isten s vannak jó emberek.

*

Szaporodnak a tengeri szörnyek, vagyis Dreadnaught-nak nevezett olyan hadi hajók, a melyek milliókba kerülnek, s milliókat pusztítanak el. Németország megfenyegette Angliát. Anglia megmutatta hogy egy félesztendővel hamarabb tudott vízre bocsátni egyet, s a többi is készül. Se szere se száma. Franciaország szövetséges Angliával, de ő neki is van gondja hogy egyiktől se maradjon hátra. Most már szegény Olaszország is kezd erősködni. Austria csak nem maradhat el a „nagyhatalmaktól“ miután Magyarország is hozzá tartozik. A népek milliói izzadják ki a sok milliót, és Carnaggie az Amerikai milliomos elé áll s azt mondja, miért a versengés? Te szegény ország dugd össze kezedet, szerelj le, mondjad: te nem leszel öngyilkos. Ha a nagyok fölakarnak falni, próbálják meg. Én nem mozdulok. Az okos amerikai azt hiszi hogy egyik sem merne mozdulni a másiktól való féltében, s a gyengébb az alatt meggyüjti erejét népei javára.

Dávid Ferencz ünnepe.

Minél jobban porladoz a dévai vár romja, annál nagyobb területen kezd élni a Dávid Ferencz kiszabadult lelke. Akár mely irányban szemlélődünk, mindenütt seregével látjuk az ő szellemében élő és munkálkodó embereket.

A türelemnek és megbocsátásnak nemes lelke soha sem volt nagyobb próbára téve egy emberben, mint Dávid Ferenczben.

Honfitársai, kik egy ideig jó barátjai és segítő társai voltak, ádáz haraggal, pokoli szitkokkal támadtak ellene. Nem volt az a gúnyszó, a melyet rá ne mondtak volna. Nem volt olyan fogás, a melyet elvesztésére meg ne kíséreltek volna. Ő nem felelt hasonlóval, mert tudta hogy a mindeneket megítélő igazságos bíró előtt, tiszta fényben áll ügye. Ő csak arra törekedett hogy mindenek lássák és értsék meg, mily igaztalan vádakkal sujtolják ellenfelei. Sokszor, talán mindig győzött, hol az élő szóval, hol a tollal, de győzelme csak négyszáz esztendő elmúltával lett teljes, most, a midőn akkori ellenfeleinek utódai emlék oszlopot emelnek Setvetnek s elismerő szeretettel hívják maguk közé a Dávid hitörököseit.

1910-ben, midőn születése 400-ik ünnepére összegyülünk, nekünk könnyű lesz méltatnunk Dávid Ferenczet, mert csaknem elég lesz, ha összefoglaljuk a hitben most megnyilatkozó szabadszellemü vallomásokat. Ezekből megfog tetszeni hogy bizony a hit nem a zsinatok, nem is a papi gyűlések határozatai, sem tantételei, hanem „Isten ajándéka“ melyből mindenki részesül,

a ki igaz buzgósággal arra igyekezik. Bizonyossá lesz, hogy az igaz vallás a Jézus Krisztus evangéliumában benne foglalatik.

Ugy van! A mai kor szellemének egyik lelkes apostola Dávid Ferencz volt.

De a korszellem csak akkor nyer értéket, ha azt a népek milliói helyesen fogják föl és jól értelmezik.

Az unitárius hitörökösökre vár az a föladat, hogy a Dávid Ferencz szellemét, mely a haladás, a türelem, a tanulás a bátorság, a Jézus szeretete, az Isten igaz imadásának szelleme, apostoli buzgósággal hirdessék, terjesszék és magyarázzák. Ha ahöz hívek maradnak mindenféle megpróbáltatás mellett is, úgy lesz igazán nagy ünnep a Dávid Ferencz ünnepe.

Az Andések Krisztusa.*)

Áhítatos megilletődés fog el, midőn a mai háboru-hírektől izgalmas, lázongó, örökösen versengő és egymáson nyereszkedő világ közöpette rá esik pillantásom az előttem fekvő kis francia fűzet Krisztus-képére, melynek mását szerencsés vagyok bemutatni az Unitárius Közlöny tisztelt olvasóinak.

Daczára materialisztikus és a keresztény eszmét lekicsinylő „túlhaladt“ korszakunknak, merem állítani, hogy nem tudunk és nem fogunk tudni soha felemelőbb és nagyszerűbb benyomást nyújthatni épen e cinikus világ ssámára, mint amilyent ellen súlyozásul egy tipikus és kifejező Krisztus-alakkal nyújthatunk. Ábrázolja ez akár az áhítatos rajongás isten-emberét — akár a tudományos higgadság felekezetiésen felül emelkedő isteni-emberét.

De az összes Krisztus-alakok közül a legfenségesebb e most bemutatott szobor, mely a Cordillerák legmagasabb csúcsán áll — és Chilét Argentina köztársaságtól elválasztja — 3900 méter magasságban a tenger fölött, és e két köztársaság feleslegessé vált ágyúinak bronzából készült.

Szédületes magas és meseszerű — a mai viszonyok között — még gondolatnak is; hát még ha az előttem fekvő fűzetből, mint tényállásról győződünk meg róla. E szobor előtt el kell nemúlnia korunk mindenre kiterjeszkedő — már szinte unalmassá és közönségesé vált — skepticismusának, mely szerint soha semmi rosszan változtatni nem lehet: mert szentesített és megpecsételt öldöklések, erkölcstelenségek, lelkiismeretlenségek stb „mindig

*) Először „Nemzeti Nőnevelés“-ben jelent meg.

voltak és mindig lesznek“. Szánalmas, de épen ennél fogva nagyon elterjedt és lépten-nyomon citált felfogás! Valamint e gyönyörű és szent tényállásnál fel kell függeszteni az örökös keresztény vitát is. Mindegy itt, hogy e fenséges modell tulajdonképpen a theológia „logosa“-e, vagy a reálisabb gondolkodás béke apostola — elég, hogy Jézus szobra egyetlen egy helyen legalább az emberiség igazi békéjét és igazi szeretetét jelképezi!

De hadd beszéljen maga e kis füzet.

✱

A XIX. század utóbbi hatvan éve alatt, Chile és Argentina gyakran háborúskodtak egymással; és miután a háború szüli az elkeseredést és gyűlöletet melyek ismét újabb háborúk előkészítői — e két nép javithatatlan ellenség gyanánt gyűlölte egymást. Különbön így is kívánta ezt a „nemzeti becsület“ és méltóság. Régebbi határozat szerint a közöttük lévő határvonalat meg kellett huzniok s e fölötti viszálykodásuk könnyű ürügyül szolgált nekik, hogy szabad folyást engedjenek haragjuknak. 1900 elején tehát, álig fegyverkezve, ismét háborúra készültek; országaikra új adókat vetettek ki hadi készletük kiegészítése céljából s azzal dicsekedtek, hogy ép oly tökéletes, óriási páncélos hajókkal bírnak, mint amilyenekkel a régi, óvilágbeli civilizált birodalmak. Csak arra vártak még, hogy hadseregük teljes számú legyen, hogy aztán egymásra üthessenek, midőn 1900 husvétján San Juan de Cuyo püspöke, Mgr. Benavente, Buenos Ayresben tartózkodva, a szent hét tartása gyanánt tüzes felhívást intézett az argentinaiak keresztény érületéhez a béke érdekében s azon óhaját fejezte ki, bárcsak egy napon Krisztus képmása lenne elhelyezve a két országot elválasztó hegylanc csúcsán, mely örökre megszüntetné egymás gyűlölését és öldöklését. Felhívására az Andesek másik oldaláról Chile güspöke, Mgr. Jara felelt; a két prelátus kezdte bejárni országát és hirdetve a békét és kiengesztelődést, járt városról városra, faluról falura, nagy tömeg által hallgatva. Kezdetben csak a papság és a nők pártfogolták őket, de lassankint a férfiak is hozzájuk csatlakoztak. Mindenfelől kérvények érkeztek a parlamenthez és a közvélemény hatása alatt a két kormány kénytelen volt egy tartós béke alapjának együttes tanulmányozását megbeszélni egymással. Az első szerződés a határ feletti viszályt az angol király ítélete alá rendelte; a lehető leggyorsabban érkezett ítélet mindkét nemzetnek egyenlő részt juttatott a kérdéses területből. Megelégedve az eredménnyel és valami ellenállhatatlan érzéstől ösztönözve, a két kormány 1903. év július havában szerződést kötött (ez az első szerződés a világon, mely nem tartalmaz semmiféle kikötést) mely szerint kötelezik magukat, hogy öt év tartamára minden közöttük felmerülő vi-

Az Andesek Krisztusa.

szályt ítélő bíróság alá fognak vetni. Azonkívül megegyeztek abban, hogy hadseregük feloszlatják, munkában levő hadihajóik készítését ahbanhagyják és megkisebbitik hadi tengerrészetüket, Ezóta annyira csökkentették hadseregük számát, hogy az csupán mint nemzeti rendőrség működik és hadihajóikat eladták vagy kereskedelmi hajókká alakították át. A chilei nagy fegyvertárból ipariskola lett és a megmaradt, eddig hadügyre szánt pénzüsszeggel közhasznú dolgokat létesítettek; pl. óriási gátat építettek Valparaiso kikötőjében az Andeseket vasútvonallal szeltek át (Chile fővárosa tehát ma 18 órányira van Buenos Ayrestől; továbbá utakat terveztek, számtalan egészséges és kényelmes házat építettek stb. De az anyagi jólét növekedésénél nem kevésbé értékes eredmény azon változás, mely a két ország lakóinak kölcsönös magatartásából eredt, és ama barátság, jóakarát és bizalom, mely a régi ellenségeskedést felváltotta,

Hasonló szerződést kötöttek a legfőbb nemzetekkel is s így gyakorlatilag megvalósították a béke eszméjét: „ne az erőhez folyamodjunk, de azon ítélő bírósághoz, mely az internacionális összeütkezések elintézésére és megszüntetésére alakult.“

Most még azon óhajnak kielégítése maradt hátra, melyet 1900-ban Mgr. Benavente fejezett ki, t. i. hogy bár egy nap Krisztus uralná a két kibékült nemzetet. Ez eszmének kivitelét egy nő, Sonora de Costa, a Jézus Anyja Szövetségének elnöke kezdeményezte. Ezen egylet közreműködésével gyűjté egybe a szükséges összeget és midőn 1903. év május havában Chile képviselői Buenos Ayresbe érkeztek az Argentina köztársággal köntendő békeszerződés végleges aláírása végett, megmutatá nekik Krisztus szobrát, melyet e város fegyvertárában az immár felesleges ágyúk bronzából készítettek. A szobrot a buenosayres La Cordaire kollégium udvarán helyezték el; most már csak rendeltetési helyére való elszállítása (3900 méter magasságra a tenger színe fölött) maradt hátra; ezt a kormány vállalta el. Először vasúton vitték Mendonzőig, innét ágyútalpon azon csúcsig, melyen aztán feállították. Midőn az út használhatlaná vált már az öszvérek számára, melyeket a szakadékba való lezuhanás veszélye fenyegetett, a tengerészkatonák húzták tovább kötélén. A felszentelés 1909 márczius 13-án ment végbe óriási tömeg és mindkét ország lakóssága jelenlétében. Chile lakószai argentinai területén, ez utóbbiak viszont Chile földjén táboroztak. A hegyek visszhangozták a katonazenekar harsogását, az ágyú is dörgött, de békét és nem háborút hirdtve! Azután a legünnepélyesebb csendben leplezték le a szobrot. Midőn a nap lenyugodott, a szertartás megható imával végződött, melyben a két kibékült nemzet kérte Istenét,

hogy e föld minden nemzete kövesse egy napon az ő testvéries és szeretetteljes határozatukat.

A szobor a következő felirást tartalmazza: „Előbb dőlnek romba és lesznek porrá e hegyek, semmint Chile és Argentina köztársaság lakói elfelejtenék azou ünnepélyes fogadalmat, melyet Krisztus lábainál tettek egymásnak.“

Vége köv.

Perczelné K. Fl.

A Genfi utról.

Budapest, aug. 4.

Kedves szerkesztő barátom!

Szives felszólításodnak eleget ohajtva tenni, a mult hónapban lefolyt genfi ünnepélyekről ezennel rendelkezésedre bocsátom e közleményt.

Genfbe Párisból utaztam június hó végén. Szivemből örvendtem, hogy elhagyhattam a francziák republikánus hazáját. Furcsa Köztársaság az hol a nemzet geniusza a letűnt császárság biboros rongyait ölti magára, hogy élethivatását büszke göggel hirdethesse a világnak. Valóban nem tudom, hogy ama túltengő Napoleoni-Kultusz, melyben a francia nemzet ma is még nyakig uszik, az ő gall-erőnek kitörni készülő forrongását, vagy pedig e nemzet lassu dekadenciájának beteges látát jelképezi-e? Egy respublika, mely császári tradicziókból és reményekből él és a hol mindenki kitüntetésre, rangra, czimekre és rendjelekre vadász!

Mily más respublika Svájc, az ő puritán polgári és családi erkölcsivel! E kis, szabad hazában talán azért tűnik fel az idegen előtt oly impozáns fenséggel a természet czodás nagysága, mivel a polgárai oly igényteleneknek, egyszerűeknek látszanak! Vagy talán megfordítva is álhat e föltevés? Annyi tény, hogy a svájci ember rajongva imádja a természetet.

Genfbe érkezve érdekes volt mindjárt az első ismeretségem is, melyet az egyik utca sarkon kötöttem egy kis borotvált képű, ősz haju emberkével. A rendező-bizottság irodájának hol létét tudakoltam tőle. Midőn a kis öreg szóváltás közben megtudta, hogy Magyar vagyok és Unitárius, oly öröm fogta el, hogy majdnem könnyezett. Minden szabadkozásom ellenére, nőmmel együtt lakására czipelt és borral kezdett traktálni. Név-jegyét át adta, de a nevét elhallgatom nehogy inquisitio

alá kerüljön. Megmutatta aztán szép könyv- és képtárát. Dühös ellensége Romának. A magyaroknak nagybarátja. Az Unitárizmust tartja a világ jövő, egyetemleges vallásának. Ő lélekben már annak vallja magát. Többé nem találkoztam a lelkes kis apóval.

Alig tértem vissza a hotelembe, újból alkalmam nyílt egy kedves ismeretségre. Ernest Rochat pasteur várt már reám. A lapból olvasta megérkezésemet, sietve keresett föl hogy felajánlja szolgálatait. Melegen tudakozódott Boros dékán és Józán esperes után, kiknek jó ismerőse. Meglepett, mikor elmondta, hogy ő a Kálvin templomának egyik prédikátora, — de hitbéli felfogására nézve teljesen Unitárius. E nyilatkozat hallatára önkéntelen arra gondoltam, hogy mily más világ van itt, mint minálunk! Egy pap a Kálvin szószékén, ki Unitáriusnak meri vallani magát. Engem pedig otthon a sajtóban azért támadnak, hogy a Dávid Ferencz egyletbe református theol. tanárokat is meghívni merek felolvasóknak.

De ideje már, hogy rátérjek az Ünnepelek leírására. Engedj meg azonban Szerk. barátom, hogy referadám az elhangzott beszédekről s az ünnepelek külső lefolyásáról szűk keretbe foglaljam, mert hazatértemben az a famozus pech ért Lugánoban, hová az Olasz tavak megnézése végett utaztam, hogy három nemzetközi zsebtolvaj a vonatról való leszállásomkor vaderőszakal reám támadt s elrabolta a tárczámat, míg segély érkezhett volna. Jegyzeteim egy része is a tárcza-könyvemben volt. De máskülönben is rövid lehetek, mert mint idehaza hallottam, magyar lapjaink az Ünnepelek minden actusáról terjedelmes és részletes tudósításokat közöltek már még a mult hónapban.

Mondanom sem kell, hogy a lefolyt egyházi ünnepelek kimagasló alakja Kálvin személye volt, kinek születése 400 éves fordulóját nemcsak Genf ünnepelte meg nagy fénnel, de a kegyelet és erkölcsi elismerés őszinte érzelmeivel ünnepelte meg azt, az egész protestans világ.

A jubileum fénypontja vagyis „clou“-ja amaz emlékbeszéd volt, melyet jul. 2-án este fél kilenczkor tartott meg a Cathédrale de Saint-Pierre-ben (Kálvin temploma) a montaubani theologiai fakultás doyenje, E. Doumergure tanár Kálvinról. A nagy tudományu férfiú, ki egyszersmind jeles egyházi szónok s ki lelkes bámulója és erős meggyőződésü tanítványa Kálvinnak, kiről több művet is irt, behatólag és nagy részletességgel ismertette Genf egykori prédikátorának egész élete lefolyását, lelkeszi és reformátori működését.

Terjedelmes részleteket olvasott fel Kálvin hátrahagyott kézírataiból, magán levelezéseiből és műveiből, hogy ugy lélektanilag az embernek, mint történelmileg kora férfianak s theolo-

giai szempontból, mint az egyház nagy reformátorának teljes egyéniségét és képét adja. A szónok Kálvinban a tetteknek és a hősöknek nem oly alakját bámulja, mint amilyen egy Cézár vagy Nagy Sándor volt, sem nem lát benne oly nagy szellemet, mint Platon vagy Kánt. De ezek nem is végeztek oly munkát, mint Kálvin. Ő Kálvinban a szónak (Parole) isteni hivatásu nagy mesterét tiszteli. Az Isten szava inspirálta a reformátort, a mellyel meggyőzte a lelkeket. Kálvin, a beteges, mankón járó lelkes 25 éven át élt a szó hatalmával, úgy beszédeiben, melyeket a templomokban, egyházi tanácsokban és gyülekezésekben tartott, mint a különböző irataiban, egyéni intéseiben, bizalmas levelezéseiben s mindama műveiben, melyek az egész keresztény világban el vannak terjedve. Ő a szó hatalmával győzte meg a XVI-ik század kereszténységét. Mint predikátor nagyon népszerű szónok volt s példabeszédei, melyeket a népajkáról vett, igen gyakran nyersek és erős kifejezésűek voltak. Több oly citátumot olvasott fel a szónok Kálvin jellemzéséről, melyek élénk derűtséget okoztak. Ama vád ellen is mentegette, mintha türelmetlen, zsarnoki hajlamu lett volna. Egy szóval, hatalmas, nagy tanulmány volt Doumergure tanár felolvasása.

Másnap, jul. 3-án délelőtt a delegátusok disz-ülése volt a Salle de la Reformation-ban. A különböző egyházaknak mintegy 100 hivatalos küldöttje jelent meg ezen. A jelentkezett szónokok számát 32-re redukálták. Az angolok közül 4-en szónokoltak, az amerikaiak közül ketten. Az osztrákok s mi magyarok 1—1 szónokkal vettünk részt a disz-ünnepélyben.

Azon delegátusok, kik egyházaiktól irott adreset hoztak magukkal, úgy irásban, mint szóval is fel lettek szólítva, hogy azt, minden szónoklás mellőzésével az elnökségnek nyujtsák át. Ez adresseket az „Actes du Jubilé“ számára ki fogják nyomtatni.

Ez alkalommal nyujtottam át én is Egyházam adressét s velem együtt Zsilinszky Mihály nyug. államtitkár a magyar evang. egyház iratát M. Guillot elnöknek. Megköszönve Egyházam és püspököm nevében a testvéri meghívást, kijelentettem: hogy mi magyar unitáriusok is, kik hű őrzői vagyunk a protestans eszméknek, mi is — kik lélekben teljesen egynek érezzük magunkat protestans testvéreinkkel — méltányolni tudjuk Kálvinnak a protestantizmus fejlesztése érdekében kifejtett nagy és örök érdemeit s ennél fogva igaz kegyelettel veszünk részt az ő emlékünnepélyén.

Az elnök hálás, meleg szavakban mondott köszönetet Egyházunknak a megemlékezésért és azért, hogy küldött által képviseltette magát az Ünnepélyen. Felkért egyszersmind, hogy legszivesebb üdvözetét adjam át egy Egyházam fejének, mint a

magy. unit. Konsistorium tagjainak. Az elnök még a disz-ülés folyamán felolvasta mindazon egyházak neveit, melyek küldöik által neki adresset nyújtattak át. Természetesen a mi Egyházunk nevét is fölemlítette.

Az ülés folyamán elhangzott disz szónoklatok Kálvin emlékével foglalkoztak, feltüntetve reformátori működésének nagy sikereit. Több szónok részletesen ismertette a Kálvin egyházának állapotait saját hazájukban. De az összes szónoklatok jellemzésül el lehet mondani, hogy azokból gyönyörű összhangban csendült ki a protestantizmus haladásának nagy eszméje. Az angolok általában igen szabadelvűen beszéltek. Köztök két unitárius szónok volt. Az egyik M. John Harrison a londoni unit. társulat elnöke s a másik Hon. Curtius Guild, az amerikai unit. Alliance elnöke. A magyarok részéről az egyetlen disz szónok Dégenfeld gróf volt, ki a hazai protestans egyházi viszonyokat ismertette, magvas, szép beszéd keretében.

Jul. 4-én, vasárnap, ünnepélyes urvacsora-osztás volt, különböző nemzetiségű lelkészek által a Szent-Péter templomban. Délben ugyan e templomban Antal Gábor püspök magas szárnyalású, mélyen átértzett, gyönyörű magyar beszédben emlékezett meg Kálvinról. E szabad gondolkozásu, mély szívű főpap, e beszédében is hű maradt szabadelvűségéhez s a protestantizmus jövőjét az eszmékben s nem a személyes kultuszokban keresi. Midőn Kálvin nagy templomában ez alkalommal vagy 200 magyar ajkáról felhangzott erőteljes, hatalmas akkordokban a nemzeti himnusz dallama, szem alig maradt szárazon.

Jul. 5-én a Temple dy L'andisoir-ban francia nyelvű előadásokban ismertették Pruzsinszky és Kovács budapesti theol. tanárok a magyar protestantizmus fejlődését s mostani állapotát. Volt magyar ének és szavallat is. Végül az egész gyülekezet meghatottan énekelte el a szózatzt.

Jul. 6-án a reformáció-emlékművének alapkövetétele volt. Ünnepélyes formák és lelkes szónoklatok közt ment végbe e jubiláris actus is. Jul. 8-án pedig a genfi egyetem ünnepélyei kezdődtek, alapításának 350-ik év fordulója alkalmából. Szakadó esőben indultunk el az egyetem kertjéből a Szent-Péter templomba. De azért így is impozáns benyomást tett a hatalmas menet. A különböző egyetemek és tudományos testületek, valamint az egyetemi és főiskolai ifjuságok küldöttjeinek a száma 800 körül járt. A templomban folyt le az ünnepély egyrésze, mikor is Rosier W. a genfi canton közoktatásügyi vezetője, valamint Chodat R. egyetemi rektor és Deutscher M. a svájci köztársaság elnöke tartottak nagy beszédeket. Itt adtuk át, nemzeti-ségek szerint csoportosítva küldöink adressét az elnökségnek. Én

a kolozsvári theol. akadémiánk iratát nyújtottam át. Ez üdvözlő iratok is meg fognak jelenni nyomtatásban. Déli 1 órakor pedig a genfi egyetem, magyar tanulói egyik szabadság hősünknek, Klapkának az emlék-tábláját koszorúzták meg, mely ama házat ékesíti, melyben a szabadságharcz után lakott. E kegyeletes nemzeti ünnepélyen, mi magyar küldöttek is windnyájan részt vettünk. Az ünnepély lelkes hangu bankettel végződött.

Különben egész genfi időzésünk alatt, a pazar fénynyel rendezett bankettekéből, disz-ebédekből, estélyekből, hangverse nyekből, hajó-kirándulásokból, történelmi menetekből s illumi nácziókból, melyet egyesek, hatóságok, testületek s különböző rendező-bizottságok lelkes vendégszeretettel halmoztak el, úgy kijutott a részünk, hogy a szó teljes értelmében agyon voltunk csigázva.

E társas érintkezések közben, sok europai és amerikai hir- neves és érdekes egyéniséggel volt alkalmam megismerkedni. S legtöbbször vallásos kérdésekről lévén szó, ekkor nyílt alkalmam tapasztalhatni: hogy az unitarizmus külföldön mily hatalmas hódítást tett mindenféle az emberi gondolkodásban. Még a különböző felekezetek papjai is — kikkel beszéltem — elfogu- latlan hangon ismerték el az Unitarizmus jövőjének nagy és átalakító misszióját. Dr. Piepenbring Strassburgi lelkész is nyíltan bevallotta, hogy az elzászi papság körében szintén erős Unitárius mozgalom észlelhető.

Rev. Mr. Charles W. Wendlé bosztoni unit. lelkész is föl- keresett — ki Borosnak és Józannak szintén ismerőse s kért, hogy bemutathasson az angoloknak és amerikaiaknak s köztök Dr. F. E. Carpenter Oxfordi akadémiai igazgatónak. De a tömérdek ünnepi meghívások folytán annyira szét voltunk tagolva, hogy lehetetlen volt privát helyen összejönnünk. Egy hollandi pap is többször keresett, de ezzel sem tudtam találkozni.

Hogy az unitarizmus Genfben is mennyire terjedőben van, két esetről emlékezem még meg. Az egyik ez volt: — Egy nyilvános kerti-ünnepély alkalmával, a nőmmel az egyik kioszk- ban leültünk ebédelni. Az asztal körül több ismeretlen férfi és nő ált. Midőn mi őket megpillantottak, hirtelen összesugtak s felénk fordulva tapssal üdvözöltek minket. E taps a magyar unitáriusokat illette. Mert a társaság minden tagja Genfből és a vidékéről Unitarius volt. Egy lelkes, tüzesvérű francia is ült köztük, ki majdnem megölelt örömeiben. Auguste Reyss pasteur volt. A párisi unitáriusok lelkésze. Nagy rajongással beszélt a missziójáról s ha még nincs is templomuk, de a pereire Boule- levárd egyik termében már unitárius isteni tiszteletet tartanak.

A másik esetem az volt, hogy Rochat lelkész uővére egy

délutánra meghívott a nyaraló villájába, mely Genfhez közel feküdt. Antal Gábor püspök is hivatalos volt. Rajtunk kívül a többi férfiak és nők idegenek voltak. Midőn bucsuztam, a háziasszony mosolyogva adta értésemre, hogy a magyar püspökön kívül, a társaság többi tagja mind unitárius volt. Különben nem egy genfi embertől hallottam ama véleményt, hogy az ottani liberális protestánsok teljesen egynek tartják már magokat velünk.

De ideje hogy ne éljék továbbra is vissza már e lapok szives olvasóinak türelmével. Még csak szabadjon annyit félemlítenem, hogy mielőtt a szép és szabad kis Svájcot elhagytam volna, nőmmel együtt egy-egy virágszálat tettünk Genfben Servet, Zürichben Zwingli és a bádeni herczegségben fekvő Konstanzban Husz János emlékszobraira.

Egy családból valók ők a mi Dávid Ferenczünkkel.

Ürmössy Miklós.

Sok tapasztalatot szereztem életemben a felől, hogy tulajdonképpen mi lehet az emberi élet legelső és legfőbb java. Mi lehet az életnek igaz értéke? Kutaltam és keresgettem e tárgyban mindenfelé. Kerestem a választ régi és új könyvek írásában, kerestem azokban az emberekben, a kikkel érintkeztem és a magam saját lelkében. Az ember sok mindenféle munkában fáradozhat egy éltén át, de őszintén mondhatom, hogy semmi fáradság nem nyújt annyi hasznot, mintha azt keresi az ember, hogy életét mimódon teheti áldasos és értékes életté. E keresésben sok igazságra rá jön az ember, rá jön arra, hogy igen sok dolog nem jó az embernek amit előbb jónak gondolt. Rá jön arra, hogy a világ futhat ugyan sok mindenfajta jóért, de igaz jó mégis, csak egy van az ember számára. Én azt mondom, hogy az embert sok mindenre tanítják, oktatják és rászoktatják, de kevés haszna van a sok oktatásnak, ha arra nem tanít meg, hogy ezt az életet mi módon lehet jó életté, kedves életté tenni.

Különös dolog az a mi egész nevelési rendszerünkben, hogy a rajtunk kívül, tőlünk messzeeső dolgok megismerésére temérdek fáradságot fordítunk és a magunk megismerésére jóformán semmit se. Lépünk hát most közelebb magunkhoz, és

foglalkozunk magunkkal. A saját életünk legfontosabb kérdésével. Én ösmerek egy olyan erőforrást, melyből ha meritünk, csodás változást fogunk magunkon észlelni. Ösmerek egy olyan titokzatos gépet, a melyet ha működésbe hozunk, fényt és világosságot áraszt ki és fényével besugározza egész belső lelki világunkat. Ez az erőforrás, az a titokzatos gép a vallás. A mi unitárius vallásunkban ösmertem fel minden erőm kutfejét és azt a tényezőt, a mely az élet titkainak mélységeibe világosságot hinteget. Itt ösmerek meg a saját gyarlóságomat, erőtlenségemet, romboló és kárhozatos tulajdonságaimat. Itt ösmerek meg a magam és más emberek élete nyomoruságának, boldogtalanságának valódi okát, de viszont itt látom meg életem nagy erősségét, itt szemlélem a hatalmas Istent, a ki nekem teremtem és atyám is, és mint ilyen oltalmam, segítségem, támáshoz, vigasztalóm, bátorítóm, üdvösségem és győzelmem. Valóban látom, hogy nem vagyok egyedül, nem vagyok magamra hagyatva. Sorsom hatalmas és szerető kezekben van. Szemeket veszek észre, melyek vigyáznak rám, kezeket, melyek támogatnak, erősítenek, előre visznek, értem harcolnak. Tudom, hogy nagy hűségű és örökké való szeretet áll mellettem. Ez a tudásom minden más tudásom legbecsesebbje. E nélkül a többinek semmi értéke rám nézve. Innen tudom, hogy bár voltaképpen semmi vagyok, mégis a hatalmas nagy Isten gondviselésének és gondjainak tárgya vagyok.

Magamban, bár semmi, hitvány — por, de Isten által — nagyméltóságra emelt teremtmény. Igen de éppen ebben az állapotban van a nagy felelősségeket is hordozó vallásnak nagy áldása, hogy Isten közelébe helyez. Istennel belső öszekötetésbe hoz, de nem kisebb áldása az, hogy a személyes felelőség tudatára felemel. Mi az a személyes felelőség?

Annak állandó tudata, hogy életem minden munkájáért, egész magaviseletemért felelős vagyok Isten előtt, felelős mindazokért amiket teszek. Mindazokért amiket elmulasztok és elhanyagolok. Felelős vagyok mindenekelőtt saját lelki és erkölcsi életemért. Felelős annyiban hogy Isten sok ajándékait lelkem nemesítésére, javítása megszentelése érdekében használom-e vagy nem. Kiváltképen Isten szent igéjével úgy éltem-e, hogy ez által lelkem üdvössége, életem boldogsága növekedjék és biztosittassék.

Azt hiszem senki nincs az olvasók között, a ki nem hallotta hogy már magához szólította Isten az ő igéjében, ám az a kérdés, hogy befogadtuk-e az igét, vagy ellöktük magunktól, mert én nagyon sok olyan embert ismerek, aki hallja de elveti sőt kisebbíti ócsárolja, bírálgatja és ha az ő földi érdekeinek, bűnös romlott szívének nem tetszik, meg is tagadja az igét. Itt ezen a

ponton áll már a nagy felelősség sulya elénk. Itt hangzik hozzánk az Ur szava; életet és halált adtam előtökbe, választatok. A választás joga nekünk adatott, de egyszersmind a felelősség is. A választás eredményeért azt mondtam tehát hogy nincsen nekünk drágább kincsünk a mi unitárius vallásunknál. Kimondhatatlan nagyok ennek hasznai, de mert ilyen nagyok, élni is kell tudni ezzel a vallással. Szívünk nyugalját, örömet, boldogságát biztosítja, de csak úgy ha mi javait növekedő tiszta érzelmekkel, növekedő engedelmességgel, növekedő jósággal, növekedő áldással, munkával fogadjuk. Minden nap több-több öröm és boldogság van számunkra biztosítva, de minden nap több kötelességet kell hiven elvégezni Istenünk Urunk dicsőségére s testvéreink javára. Én azt tartom hogy ez a vallás az igazi vallás, amelyben nekünk épülni és gyarapodni érdemes és hasznos.

Pénzes Mihályné,
szül. **Simó Mária.**

Ezt a cikket a következő sorok kíséretében kaptuk egy meszse élő székely unitárius nőtől, A levél is szép megnyilatkozása a vallásos léleknek.

Mélyen tisztelt szerkesztőség. Sokat gondolkoztam ezen hogy beküldjem-é. Ha meg fog felelni, akkor még írok. Jól esne az én magányban élő lelkemnek, ha valamivel hasznára lehetnék szeretett vallásunknak, mert igazán magam vagyok egyedül a viharos hullámok között. Nekem nem szólnak a harangok, nem nyílnak templomok. Messze van tőlem az én szeretett vallásom. Oh Istenem pedig de szeretem eljárni a templomba, és megyek, de református templomba, minden vigaszom az én kis imakönyvemben találok, Ezer bocsánatot kérek hogy bátor voltam írni.

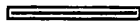

Imádkozz!

Hogyha a sors karja megnehezül rajta
S a szivedbe fájó, emésztő érzés ül:
Tekints az ég felé, nyiltsd imára ajkad
S a teher, mit viselsz, bizton megkönnyebbül.

Ha örömben úszik lelked,
Azt, kiadta, el ne feledd;
Titokban, hol senki nem lát,
Imádd a legjobbjik Atyát.

Z. S.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALOM.

Három új állás. Kolozsvárt a f. évben három új állás fog betölteni. A főgymnásiumi vallástanári állásra Vári Albert székelyudvarhelyi lelkész van kijelölve. A városi képezdek és más iskolákhoz vallástanítói állás szerveztetik, a kolozsvári papság mellé egy segédpapi állás, melynek munkakörébe esik a népi-kolákba járó tanulók vallásos oktatása.

Két új rendes theologiai tanár választását fogja ajánlani az E. K. Tanács a mostani Főtanácsnak. E tanárok egyike lesz Csifó Salamon ki eddig pap is volt, de most már teljesen a theologianak fogja szentelni munkásságát. A másik Gálfi Lőrinc főgymn. okleveles tanár lesz, a ki felszentelt pap s három évig tanult az oxfordi unitárius theologian és egyetemen. Mindkettő kipróbált munkáló és lelkes egyházi férfiú.

250 unitárius ifju tanul nem unitárius középiskolában Legtöbb Tordán, a most már állami főgymnásiumban. Tekintélyes számmal szerepelnek a budapesti, brassói székelyudvarhelyi, sepsiszentgyörgyi középiskolák. Érdekes összehasonlítást tehetnek ha figyelembe vesszük hogy a kolozsvári főgymnásiumban 156 s a Kereszturiba 103 unitárius ifju tanul. 259-el szemben ugyan annyit van más tanintézetben, mert valószínű hogy az E. K. Tanácshoz beérkezett kimutatások nem szólnak minden unitárius ifjuról. Elismerőleg említjük föl hogy ref. és ev vallástanító lelkészek püspökünk megbízásából készséggel vállalkoznak arra hogy tanulóinkat az unitárius tantárgyakból oktassák. Ennek vizonzásául az unitárius gymnasiumok mindig nagy szeretettel fogadták a nem unitárius tanulókat s vallásuk miatt bántódásuk soha sem volt.

Udvarhelymegyében a kir. tanfelügyelő számos helyen készítetteti akar kisdedovót Homoródalmás, Székelymuzsna községben rövid idő alatt meglesz. Kőrispatak, Felsőrákos, Oklánd, Nagy-Somlyós, H-szentpál, Korond, Karácsonfalva, H-szt-

márton, Siménfalva, Alsóboldogfalva községekben tervbe van véve. A csehétfalvi unitárius iskola helyiségét tarthatlan rosznak nyilvánítja. — Korondon a községi iskola fejlesztése elodázhatatlan. — A kereszturi áll. tanítóképezde igazgató tanácsába a néhai Sándor János helyébe Borbély Sámuel nyug. igazgató neveztetett ki.

Killyéni Erzsébet hosszufalusi áll. polg. isk. tanárnő a nyári szünidejének java részét Londonban töltötte. A kedves Sharpe kisasszonyok, leányaink lelkes pátronái, hívták magukhoz, hogy fölujtsa emlékeit és tanulmányozza a folyton újuló vén óriási várost.

Az unitárius egyház birtokai kezelése sok gondot ad a vezetőségnek. Az 1908 cvi Főtanács egy pár szavattal elodázta a rendszer megváltoztatását, de minden nap jobban kiderül hogy 5—7000 holdnyi birtokot egy ember felelősségével jövedelmezőleg kezelni nem lehet. Öt nagy birtokunk egy, két, háromszáz kilométerre van egymástól.

Elhunytak. Aug. 12-én Kálnokon id. Bedő Lajos széles körben ismert kedves ember, kitűnő családfő, jó hazafi, és áldozó egyháztag. Népes család, abban, Bedő Gábor M-sárosi lelkész és Deák Mózes H-ujfalusi tanító neje édes atyjukat gyászolják. — Péterfi Lőrincz kir. járásbírósi irodatiszt elhunyt Nagyajtán élete 44-ik évében. Az életnek nemes harczossa, a társadalomnak munkás tagja volt. Szülői és rokonai fájlalják korai elhunytát.

Gombos Sámuelné Lengyel Róza váratlanul elhunyt Székelykereszturt aug. 10-én. Fájó érzéssel közöljük ezt a szomorú hirt, mert a néhai jóságos asszony, nemcsak családjának volt élete, boldogsága, hanem a társadalomban, a jótékonyág számos terén hasznosan munkáló kedves nő volt. Férje és gyermekei fájdalmát a kiterjedt rokonság és baráti kör igyekszik enyhíteni részvétével.

Szabott árak! Jutányos árak!

A nyári idényre ajánl:
NEUMANN M.

Cs. és királyi udvari szállító.

KOLOZSVÁROTT, Mátyás király-tér.

Tennis-öltönyöket
Vászon- és lustre-öltö-
nyöket

Crème és csikozott ten-
nis-flanell nadrágokat

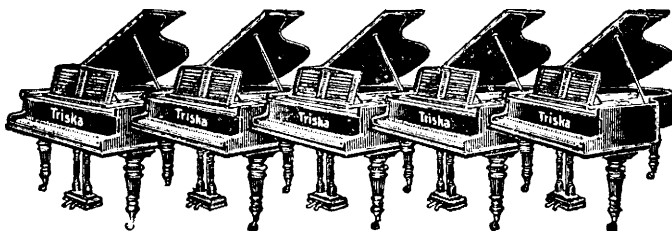
Turista-öltönyöket
Turista-gallérokat
Eső- és porköpenyeket
a legszebb és
legcélszerűbb kivitelben.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny bekül-
dése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát,
a kívánt szint és árt velem közlik.

Zongorák, Pianinók, Cimbalom
és Harmoniumok. — Csak elsőrendű gyárt-
mányok. Legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők:

TRISKA J. hírneves zongoratermében Kolozs-
várott. — Alapított 1870-ben.

Hangolásokat és javításokat szakszerűen készít.
Szakképzett hangolót vidékre is azonnal küld.

RADICS SÁNDOR KOLOZSVÁR
 KÖNYVEKET MAGAS ÁRBAN VESZ
 ÉS FÉLÁRÉRT AD.

Mestitz Mihály és Fiai

császári és királyi udvari szállítók.

Erdély legnagyobb butorgyára

(a legnagyobb butorbevásárlási forrás)

Teljes menyasszonyi kelengyék. Fügönyök, ágy- és asztalneműk, futó- és szalonszőnyegek, vas- és rézbutorok, matrácok, stb. — Hazai gyártmányok! — Kivánatraköltségvetést és művészi kivitelű rajzokat küldünk. — Meghívásra szakemberünk mintagyűjteményünket személyesen bemutatja.

Marosvásárhelyt

Széchenyi-tér 41,
Korzó-káv. mell.

Kolozsvárt

Unió-utca 7. szám
Telefonszám : 661.

! Akinek bőrönd kell, ne tévessze el az igazi bőrönd-készítőt - - - !
Wesselényi Miklós-utca 5. sz.

Ajánlja saját készítésű utazó és kézi bőröndeit és kosarait olcsó árakban. **Kühlstock Máté** bőrönd-gyáros.

Órákat és ékszereket ::
 legmegbízhatóbban és olcsón készít
Szilágyi Márton műórás,
 Wesselényi Miklós-utca 80.

IZSÁK MÓR
 : férfi szabó cég. :
 Mátyás király-tér 19. (Emelet)

Törv. bejegyzett és 20 éve fennálló cég.
 ajánlja dusan felszerelt hazai és angol
 kelméit. — Szolid kiszolgálás. — Pontos
 és jó munkáért felelősséget vállal.

Az orsz. iparegyesületi ezüst dísz érmmel kitüntetve.

Braun Mihály

∴ HANGSZERKÉSZÍTŐ MESTER, ∴
a kolozsvári zeneconservatórium szállítója.

K o l o z s v á r,

Wesselényi Miklós-u. 18.

Finom hegedűk, violák és csellók
készítési műterme. Valódi olasz,
német quint tiszta bél és csak
saját készítményű fonott hurok.

A legnehezebb javítások művésziel kivitelben elkészíttetnek.

SIMON LÁSZLÓ

orgona és harmonium készítő
KOLOZSVÁRT, Jókai-u. 5. sz.

Elvállalok bármily kivitelű új orgona készíttést, átalakítást,
kibővítést és hangolást, valamint iskolai harmonium készíttést.

Továbbá szószék fölé koronákat jótállás mellett szilárd
anyagból és a kitézőtt időre pontosan elkészítve.

Szíves pártfogását kéri

mély tisztelettel

SIMON LÁSZLÓ, orgonakészítő.

DEUTSCH MIKSA KOLOZSVÁRT, MŰSZERÉSZ

Mátyás-tér 7. sz.

Francia különlegességeket tucatonként 2 K-tól feljebb
szállít discretio mellett. Szemüveg és csiptetők 1 K-tól.

TELEFON 776.

ELEFON 776.

MATTAY és HUTTER

∞ BORKERESKEDÉSE ∞
Kolozsvárt. — Telefon 190.

Kitűnő asztali borok 72 f.-től 90 f.-ig.

Pecsenyeborok 96 f.-től 2 K-ig.

Piros borok 1 K-tól 2.40 f.-ig.

.....

Szászvevesszősi borok a mélt. gróf De-
genfeld Lajos úr

terméséből1,20 f-től 2 K-ig.

Hegyaljai tokaji borok 1.60 f-től 6 K-ig.

Vigalmi meghívókat, táncrendeket, eljegyzési kár-
tyákat iegizlésesebben és
leggyorsabban készít az „Ellenzék” - nyomda.

ERDÉLYI BANK

és Takarékpénztár Részvénytársaság.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. szám.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyó számlára, azokat visszafizeti felmondás nélkül.

Leszámítól váltókat

utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol,

előleget ad folyószámlán és előre meghatározott időre.

Értékpapírokat, betétikönyveket és más értékek őrzését és kezelését (nyitott lefét) díjtalanul elvállalja.

Díjmentesen bevált

szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Ribocsát utalványokat,

checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek zárjai alatt

tűz és betörésmentes páncélszekrényt. (Safe deposits)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott

ezüst és aranyműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz és betörésmentes szobában őriztetnek.

M. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Ü z l e t i ó r á k :

Délelőtt fél 9-től fél 1-ig, délután 3—4-ig.

Május 1-től szeptember 1-ig d. e. fél 9-től fél 2-ig.